



L'irrepetible Miquel Plana

DAVID CASTILLO coordinador

BIRJOTIPES

No sé si es pot mesurar la profunditat del buit que determinats personatges poden deixar en una cultura,

però la desaparició del gravador, dibuixant, editor i activista Miquel Plana serà difícil de suplir. I ho dic perquè Plana representa l'artesania en un moment dominat per la industrialització, el model americà de l'usar i llençar i el barroer *made in China*, és a dir, d'una qualitat pèssima.

Plana era tot el contrari: el contacte amb l'artista, la recreació d'un poema en forma d'un gravat, tenint sempre clar que era el procés el que garantiria l'eternitat de les seves peces. Durant aquests dies de dolor per la seva pèrdua, he recuperat les carpetes que ens regalàvem als jurats dels premis Ciutat d'Olot a la dècada de 1980, amb les litografies, que Plana gestava amb un amor que després t'explicava amb paciència i tota mena de detalls. El Miquel

també era una persona preocupada per mantenir un contacte amb qui rebia l'art: no era una transacció comercial, sinó un pacte tàcit amb qui volia ser un confident,

pas la cosa ideològica, perquè Plana mantenia un vessant bohemí i llibertari, que complementava amb la disciplina i la pulcritud.

Per tots aquests motius tenim la satisfacció que l'eminent enginyer, assagista, bibliòfil i historiador vilanoví Francesc X. Puig Rovira faci la semblança pòstuma, amb què obrim el suplement d'avui. Puig Rovira ens apropa la diversitat del personatge i l'obra de Miquel Plana a través d'una lectura de la seva trajectòria artística des dels inicis. Per als que el van conèixer, crec que serà una bona manera de recordar-lo; per als que no, descobriran una de les personalitats del país que han sabut transmetre gairebé d'una manera personal la combinació entre art i

poesia, les dues experiències més extraordinàries que ens ha ofert el nostre dissortat i ric país. Sabem que té continuadors i esperem que el seu llegat sigui profitós. *



L'artista Miquel Plana amb algunes de les seves peces ARXIU

un amic. La bonhomia l'expressava, així mateix, en aquest vessant noucentista, de què el nostre home extreia la concepció de la feina ben acabada, el projecte de civilitat i el classicisme. No

MOTELBARSTOW

RAFAEL VALLBONA

L'estil, 'toujours'

El surrealisme li va alliberar la ment de la terrible crosta de la consciència, i li va esbatarar el cap de pinyol de províncies obrint-lo a la imaginació. Llavors, arribat a la capital, va conèixer el metro, però els sindicats feien vaga per la retallada de sous. Insatisfet, va portar al cinema dos infants que havia trobat en un tram, va escridassar un viatger a l'autobús de la línia S, es va apujar el botó superior de l'abric per tancar-se l'escot, va conèixer Sally Mara, se'n va enamorar, li'n va plagiar el diari íntim i va fer passar per seves les obres completes de l'escriptora: "El fet que el nom d'un autor que es diu real figuri en la coberta d'un llibre, no vol pas dir que ell sigui el vertader autor d'obres aparegudes precedentment sota el nom d'un autor pretesament imaginari." I en tot allò, Georges Perec va descobrir l'inesgotable.

O bé: se sabia en un estat més veritable que la realitat tangible. Al seu Le Havre natal poc o res en sabien d'allò. Era al metro, amb els seus *jeans* gastats i la seva llengua llarga, que ho havia après. I, tot i que l'hivern era dur, se sabia espavillar, sempre que pensés a cordar-se el botó del coll de l'abric. Una vetllada a la Cinemathèque amb la seva xicota, la Sally Mara, i sense els nens

del tram fent d'espelmes, era suficient per demostrar a tothom que ell no era un autor imaginari. Ben bé que podien discutir amb ell a la línia S de l'autobús!

O potser fins i tot: a la Sally Mara no li agradaven els nois de províncies, i menys del nord, per això es va adscriure al moviment surrealista, les noies *flipaven* amb aquella colla d'esverats. I com xalaven esbrancant la gent de la línia S del bus, o segrestant nens al tram i portant-los al cine, o fent-se passar pels autors que no eren, tot i que ben bé ho podrien haver estat algun dia, o fins i tot corrent pels carrers glaçats de París amb l'abric ben obert.

O: Raymond Queneau (Le Havre, 1903 - París, 1976) és considerat un dels màxims renovadors de la literatura francesa. Amb *Sempre som massa bons amb les dones* (Columna), *Zazie al metro* (La Magrana), *Un hivern dur* i, sobretot, *Exercicis d'estil* (tots dos a Quaderns Crema), 99 maneres diferents d'explicar dues situacions d'allò més vulgar, aquí va fer molts adeptes per a l'Ouvroir de Littérature Potentielle (Oulipo) que, malgrat el que encara pensa molta gent, no és la sigla dels serveis secrets francesos, ni el nom d'un grup de *hip-hop*. *

SENYORRUC

GUILLEM CIFRÉ

El senyor Ruc està rodant un documental sobre la fascinant vida de les aranyes

